

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๑

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคห้า หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๘/๑ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้กรณีที่มีการฟ้องผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีอาญา ต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดี ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีชี้คดียางานและสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๘/๑ ไม่ได้เป็นบทบังคับให้ศาลที่พิจารณาคดีต้องรับฟังข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเป็นยุติตามที่ปรากฏในรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่เพียงประการเดียว หากแต่เป็นเพียงกระบวนการพิจารณาของศาลที่กำหนดให้ศาลต้องชี้คดียางานและสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาเท่านั้น ซึ่งระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่มาตรา ๕๘/๑ วรรคสองของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ ว่าในการพิจารณาพิพากษาคดี ให้ศาลชี้คดียางานและสำนวนคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร และในการไต่สวน ให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือดำเนินการ

อื่นใดเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา รวมทั้งมีอำนาจสั่งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หน่วยงานหรือบุคคลใด ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วรายงานให้ศาลทราบและจัดส่งพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด โจทก์ก็ต้องมีภาระการพิสูจน์การกระทำและเจตนาของจำเลยให้ครบองค์ประกอบความผิดเช่นเดียวกับความผิดอาญาทั่ว ๆ ไปนั่นเองไม่ได้เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดี อีกทั้งยังไม่ได้เป็นบทบัญญัติที่เป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลยแต่อย่างใด และไม่ได้เป็นการผลักภาระการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ให้ตกแก่จำเลย จำเลยยังมีสิทธิในการต่อสู้คดี โดยสามารถเสนอพยานหลักฐานและโต้แย้งพยานหลักฐานของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้ในชั้นศาลตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่มาตรา ๕๘/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ ที่จะต้องได้รับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย

สำหรับข้ออ้างของผู้ร้องที่ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๘/๑ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลจากการเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เห็นว่าการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะทุจริตต่อหน้าที่ของประเทศไทยได้พัฒนาการมาเป็นลำดับเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีประสิทธิภาพ จากเดิมที่มีการดำเนินคดีอาญาตามหลักแห่งประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้อยู่โดยทั่วไป แต่พบว่าไม่สามารถแก้ปัญหาคriminalทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ขึ้น และเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มา ก็บัญญัติให้มีการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดังกล่าว โดยมีความมุ่งหมายในการกำหนดมาตรการและวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน อันเป็นภัยร้ายแรงที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติโดยส่วนรวม ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่กีดกร่อนสังคมและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้งในระดับประเทศและนานาประเทศมายาวนานเพื่อใช้บังคับในฐานะกฎหมายเฉพาะ

โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว ในฐานะองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่ง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ระดับสูงจึงต้องอยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าว ส่วนการพิจารณาคดีในชั้นศาลจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหายังคงได้รับสิทธิในการต่อสู้คดีตามวิธีพิจารณาคดีในชั้นศาลที่เป็นธรรมเช่นเดิม แต่ในทางกลับกันเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ใช้อำนาจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวมจำนวนมากที่จำเป็นต้องมีการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อรักษาผลประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น กระบวนพิจารณาคดีเพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐตามมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แม้จะมีความแตกต่างไปจากบุคคลธรรมดาบ้างแต่ก็มีเจตนารมณ์เพื่อปราบปรามการทุจริตในวงงานราชการที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนรวม แต่กระบวนพิจารณาคดีดังกล่าวก็ได้คุ้มครองสิทธิของจำเลยอย่างเท่าเทียมกันระหว่างบุคคลธรรมดาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวไม่ใช่การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลจากการเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด กฎหมายดังกล่าวไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

อาศัยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๘/๑ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคห้า

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ